

**Uchwała nr XXXI/297/2008
Rady Miejskiej w Kłodzku
z dnia 30 grudnia 2008r.**

w sprawie przyjęcia dla Miasta Kłodzka Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2009.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 i ust 2 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 ze zmianami: Dz.U. z 2007r. Nr 115 poz. 793, Nr 176 poz. 1238), art. 10 ust.3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r. Nr.179 poz.1485, ze zmianami: Dz.U. z 2007r. Nr 7, poz. 47, Nr 82, poz. 558, Dz.U. z 2006r. Nr 66, poz. 469, Nr 120,poz. 826,) art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, ze zmianami: Dz.U. z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, Dz.U. z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Dz.U. z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457, Dz. U. z 2006r. Nr 17 poz. 128 oraz Nr 181 poz. 1337, Dz.U. z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218)

Rada Miejska w Kłodzku uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się dla Miasta Kłodzka Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2009, zwany dalej Programem, stanowiący Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Gminny Program na 2009 rok obowiązuje do dnia uchwalenia programu na 2010 rok.

§ 3

Realizatorem Gminnego Programu jest Urząd Miasta w Kłodzku.

§4

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kłodzka.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku**

Henryk Urbanowski

UZASADNIENIE

Podstawą prawną działań gminnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii jest Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późniejszymi zmianami) oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr.179 poz. 1485 z późniejszymi zmianami). Wymienione ustawy tworzą spójny system umożliwiający samorządom terytorialnym prowadzenie lokalnej polityki wobec alkoholu i narkotyków, a także wyznaczają konkretne zadania i wskazuje środki na ich realizację.

Na mocy art. 4¹ ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja wymienionych działań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Przyjęcie przez Radę Gminy wymienionego Programu przyczyni się do efektywnego prowadzenia działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych i używania narkotyków, zmianę struktury ich spożywania, jak również do inicjowania i wspierania przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizacja kolejnego Programu, nie odbiegającego w swej formie i treści od poprzednich, warunkuje w dużym stopniu skuteczność, systematyczność i cykliczność podejmowanych działań oraz zapewnia ciągłość pracy socjoterapeutycznej.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA ROK 2009**

Kłodzko, grudzień 2008

WSTĘP

Podstawowymi priorytetami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2009 rok jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i zjawisk narkomanii, zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Działania związane z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zawarte w niniejszym Programie są działaniami długofalowymi i cyklicznymi. Realizacja kolejnego Programu, nie odbiegającego w swej formie i treści od poprzednich, warunkuje w dużym stopniu skuteczność i ciągłość podejmowanych działań. Program, podobnie jak w latach ubiegłych, obejmuje realizację różnorodnych projektów profilaktycznych, podejmowanie działań stanowiących środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Uwzględnia działania zmierzające do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania. Zaplanowane przedsięwzięcia dają również możliwość wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych oraz instytucji.

Podstawę prawną działań gminnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 późniejszymi zmianami). Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 wymienionej Ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja wymienionych zadań na terenie gminy prowadzona jest w postaci uchwalanego corocznie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który uwzględnia również gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tym samym Gmina Miejska Kłodzko uznając życie obywateli w trzeźwości za podstawowy i priorytetowy warunek moralnego oraz materialnego rozwoju miasta postanawia ująć w Gminnym Programie na rok 2009 zadania wyznaczone w określonych przepisach, w zakresie wyznaczonym z jednej strony przez istniejące potrzeby, z drugiej natomiast przez możliwość ich realizacji. Koordynacja działań związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie miasta Kłodzka należy do kompetencji Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Kłodzka.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Nadużywanie oraz uzależnienie od alkoholu jest jednym z zasadniczych problemów zdrowotnych w naszym kraju. Jest to problem tym poważniejszy, że większość osób nadużywających czy uzależnionych nie leczy się, a wielu spośród nich nie jest świadoma, że już dawno przekroczyła próg nieszkodliwego używania tej substancji. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, np. zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Nadużywanie alkoholu ma negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek i ich rodzin, jak i całej populacji.

Problemy alkoholowe, podobnie jak inne problemy społeczne, znajdują się w centrum uwagi wielu służb i instytucji. Program zakłada kontynuację dotychczasowych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie prowadzonych przy współpracy różnych podmiotów – placówek oświatowo-wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji dbających o przestrzeganie porządku publicznego i prawa. Założenia Gminnego Programu korelują z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), Krajowego Biura ds. Narkomanii, Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010 oraz Dolnośląskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przedstawione formy realizacji poszczególnych zadań Programu uwzględniają sposoby radzenia sobie z istniejącymi problemami w kontekście różnych problemów społecznych. Program Profilaktyki na 2009 rok uwzględnia również założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz skorelowany jest z działaniami prowadzonymi w na rzecz przeciwdziałania narkomanii. W związku

z powyższym projekty dotyczące udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom będą uwzględniały również możliwość korzystania z pomocy osobom uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom – dotyczyć to będzie działań podejmowanych zarówno przez Urząd Miasta, jak również przez organizacje pozarządowe oraz instytucje prowadzące działalność w wymienionym zakresie.

Program zakłada działania promujące świadomość istniejącego prawa oraz propagujące postawy i zachowania zgodnie z nim, działania ograniczające dzieciom i młodzieży dostęp do środków odurzających oraz promowanie w lokalnym środowisku wspomnianych inicjatyw, jak również włączanie lokalnych mediów w działania promujące przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym. Przewiduje wdrażanie w społeczności lokalnej sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie oraz umożliwianie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień lokalnym liderom profilaktyki – psychologom, pedagogom, nauczycielom, rodzicom itp. Zaplanowane działania, które będą realizowane w ramach Programu wynikają między innymi z raportów i analiz stanu problemów uzależnień w mieście, które obrazują stan problemów alkoholowych, narkotykowych oraz związanych z przemocą w rodzinie, omawiają zasoby służące ich rozwiązywaniu na terenie miasta oraz zawierają wnioski dotyczące podejmowania adekwatnych do potrzeb działań profilaktycznych. Przy opracowywaniu Programu wykorzystano również propozycje i sugestie działań przekazane przez instytucje pomocowe oraz placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta Kłodzka.

Planowane działania profilaktyczne będą wielostopniowe i obejmować będą 3 podstawowe poziomy:

- profilaktykę pierwszorzędową - adresowaną do grupy niskiego ryzyka. Działaniami obejmowane będą szerokie niezdiagnozowane populacje. Będzie miała na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych, niedopuszczanie do powstawania problemów alkoholowych m.in. poprzez podwyższanie poziomu wiedzy o nim, kształtowanie postaw preferujących trzeźwość oraz abstynencję,

- profilaktykę drugorzędową - adresowaną do grupy podwyższonego ryzyka. Celem działań będzie ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych (np. poradnictwo rodzinne i indywidualne, socjoterapia). Obejmować będzie wczesne wykrywanie i interwencje w stosunku do osób zagrożonych wystąpieniem problemów alkoholowych i tych, u których podejrzewa się ich obecność,

- profilaktykę trzeciorzędową - adresowaną do grupy wysokiego ryzyka. Ma na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Polega na minimalizowaniu następstw nadmiernego spożywania alkoholu - głównie będzie to leczenie, rehabilitacja i resocjalizacja.

Na każdym z trzech poziomów działania profilaktyczne prowadzone będą przez odpowiednich realizatorów:

- w profilaktyce pierwszorzędowej realizatorami programów będą przede wszystkim nauczyciele wspierani przez pedagogów i psychologów, a terenem działania będą głównie placówki oświatowe,

- w profilaktyce drugorzędowej realizatorami działań będą przede wszystkim psychologowie (socjoterapeuci, doradcy rodzinni), a zajęcia prowadzone będą w poradniach, punktach konsultacyjnych, klubach i grupach socjoterapeutycznych,

- w profilaktyce trzeciorzędowej realizatorami programów będą lekarze specjaliści, psychologowie, psychoterapeuci, pracownicy socjalni. Terenem działania będą szpitale, poradnie, zakład karny, kluby, placówki wychowawcze i resocjalizacyjne.

Na poszczególnych poziomach profilaktyki stosowane będą następujące działania:

- informacyjne – ich celem będzie dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru, ukierunkowane są one na zmianę postaw, a co za tym idzie zmianę zachowań,

- edukacyjne – ich celem będzie pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych przydatnych, korzystnych a nawet niezbędnych do tego, by odbiorcy byli w stanie sami lepiej radzić sobie z zagrożeniem (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.),

- alternatywne – ich celem będzie pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.),
- interwencyjne – celem tych działań będzie pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych - wywołanie zmian służących pokonaniu kryzysu lub też zapoczątkowaniu dłuższego procesu zmian, jakim jest np. terapia,
- zmniejszania szkód – przewidziane są na potrzeby profilaktyki trzeciorzędowej i skierowane będą do grup najwyższego ryzyka, wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencje, terapia, resocjalizacja – alkoholików z długim stażem, którzy z różnych względów nie mogą albo nie chcą wycofać się z ryzykownych zachowań.

Działania informacyjne, edukacyjne i alternatywne będą stosowane na wszystkich trzech poziomach profilaktyki. Działania interwencyjne, jako działania głębsze i bardziej zindywidualizowane, stosowane będą na poziomie drugim i trzecim.

Zgodnie z nowoczesnym modelem profilaktyki działania dotyczące alkoholu, tam gdzie będzie to potrzebne i możliwe, będą skoordynowane z działaniami dotyczącymi innych substancji uzależniających.

CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi obejmuje ustawowe zadania, m.in.:

- działania zmierzające do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania,
- inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych,
- prowadzenie edukacji publicznej - upowszechnienie edukacyjnych programów profilaktyki szkolnej, rodzinnej i środowiskowej,
- popieranie tworzenia i rozwoju organizacji społecznych oraz środowisk wzajemnej pomocy, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, jak również zapewnianie warunków sprzyjającym działaniom tych organizacji oraz wspieranie w tym zakresie organizacji społecznych,
- oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, w szczególności dotyczącej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawnych w zakresie obrotu napojami alkoholowymi, w szczególności dotyczących sprzedaży alkoholu nieletnim oraz reklamowania napojów alkoholowych
- ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

Do głównych celów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

1. Zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.
2. Zmniejszanie ilości nowych przypadków uzależnienia.
3. Zmniejszanie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań).
4. Zmniejszanie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.
5. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
6. Zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
7. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
8. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Ograniczanie globalnego spożycia alkoholu i zmiana struktury jego spożycia.
10. Zwiększanie zasobów, tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej potrzebnej do realizacji programu.

Wymienione cele będą osiągnięte poprzez realizację następujących zadań:

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i organizacja inicjatyw lokalnych, diagnoza lokalnych problemów alkoholowych oraz ewaluacja działań profilaktycznych.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- V. Działania na rzecz ograniczania dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.
- VI. Wydzielenie środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zwiększanie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców gminy jest ważnym zadaniem samorządu terytorialnego. Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych są programy psychoterapii grupowej i indywidualnej. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność wszelkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Współpracę z zakładami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych pod kątem poprawy organizacji pracy.
2. Finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, które nie są refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
3. Wspieranie rozwoju i modernizacja leczenia odwykowego, m.in. doposażenie placówek odwykowych w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych.
4. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, staży i superwizji oraz organizacja szkoleń w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników leczenia odwykowego.
5. Opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne nie tylko jednostki, ale całej rodziny. Szkody zdrowotne wywołane przyjmowaniem substancji psychoaktywnych nie ograniczają się do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Rodzina, w której występuje problem alkoholowy jest rodziną dysfunkcyjną, funkcjonującą w sposób nieprawidłowy. Jest rodziną, w której nie jest możliwy stały i indywidualny rozwój jej członków, która zamknięta jest na kontakty z otoczeniem, zaburzone są relacje między członkami, nie są określone jasno role i normy. Bardzo ważne jest więc udzielanie kompleksowej pomocy w odniesieniu do rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz związane z przemocą w rodzinie, jak również rodzin przejawiających różne formy kryzysów. Pomoc ta polega na zapewnieniu pomocy psychospołecznej, prawnej, zwiększeniu dostępności oraz skuteczności

zorganizowanych form pomocy - w szczególności poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej oraz terapii. Duży akcent będzie również położony na realizację działań opiekuńczych i terapeutycznych w stosunku do dzieci dotkniętych negatywnymi skutkami uzależnienia ich rodziców, zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci przejawiających zaburzenia zachowania oraz wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych. Konieczność prowadzenia zintensyfikowanych działań wynika również z tego, że dzieci te stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Wspieranie merytoryczne oraz finansowanie bieżącej działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich rodzin, grup socjoterapeutycznych i grup wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych uzależnieniem.
2. Organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży poza miejscem zamieszkania - integracyjnych kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie, jak również z rodzin prawidłowo funkcjonujących.
3. Finansowanie zatrudnienia specjalistów i socjoterapeutów udzielających pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.
4. Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.
5. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnień oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców klubów profilaktyki środowiskowej itp. Organizowanie i finansowanie superwizji dla pracowników placówek udzielających pomocy dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin z problemem uzależnienia.
6. Organizację spotkań szkoleniowych dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej dotyczących Alkoholowego Zespołu Płodowego – Zespół FAS.
7. Tworzenie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów udzielających pomocy dzieciom i rodzinie z problemami wynikającymi z uzależnień.
8. Ewentualne utworzenie i koordynowanie pracy domu dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (Hostelu) – po zdiagnozowaniu potrzeb – współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
9. Powołanie Centrum Integracji Społecznej celem wychodzenia z bezdomności i powrotu do prawidłowych funkcji społecznych osób po leczeniu z alkoholizmu i narkomanii, wychodzących z zakładów karnych itp. - po zdiagnozowaniu potrzeb – współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
10. Ewentualne utworzenie, finansowanie i koordynowanie działalności domu (schroniska) dla osób wykluczonych społecznie, borykających się z problemem alkoholowym, „trudnych” sąsiadów, co do których orzeczono eksmisję, itp. - po zdiagnozowaniu potrzeb - współpraca z organizacjami pozarządowymi (np. Stowarzyszenie „Barka”, Caritas).
11. Pokrycie kosztu funkcjonowania Telefonu Zaufania, którego zadaniem jest udzielanie pomocy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie osobom znajdującym się w kryzysie (w oparciu o funkcjonujący telefon w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych).
12. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin m.in.: punktu konsultacyjnego udzielającego pomocy w sytuacjach kryzysowych itp.
13. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w zakresie funkcjonowania “Przyjaznego Pokoju” (“Niebieskiego Pokoju”) - miejsca do bezpiecznych nietraumatycznych przesłuchań ofiar przemocy domowej (dorosłych i dzieci).
14. Organizację i finansowanie grup wsparcia, programów interwencyjno-korekcyjnych oraz zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych, ofiar przemocy lub sprawców przemocy domowej.
15. Organizowanie lokalnych szkoleń, porad, seminariów, konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie oraz zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie.
16. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – w ośrodkach pomocy społecznej, zakładach opieki zdrowotnej, policji, parafiach, siedzibach organizacji

pozarządowych, punktach konsultacyjnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, poradniach zdrowia psychicznego, świetlicach miejskich, klubach profilaktyki środowiskowej, itp.

17. Organizację warsztatów umiejętności rodzicielskich – zajęć o charakterze profilaktycznym mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych oraz przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy.

18. Prowadzenie działań edukacyjnych służących zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym, przygotowywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych, współpraca z mediami. Organizację lokalnej kampanii przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Organizację szkoleń dotyczących współpracy służb i instytucji związanych z wdrażaniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.

Ważną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz rodzinom dysfunkcyjnym spełnia **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Do głównych zadań Komisji należy:

1. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:

a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,

b) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego.

2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:

a) zlecenie przeprowadzania badań przez biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób zgłaszanych do Komisji,

b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,

c) kierowanie wniosków do Sądu o ograniczenie bądź pozbawienie władzy rodzicielskiej,

d) zawiadamianie Prokuratury o przestępstwie znęcania się.

3. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

5. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych.

6. Prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

7. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

8. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach i na posiedzeniach Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w formie umowy zlecenie lub umowy o dzieło. Ponadto członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów poza teren miasta Kłodzka, celem udziału w szkoleniach i konferencjach.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i organizacja inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Diagnoza lokalnych problemów alkoholowych i ewaluacja działań profilaktycznych.

Ważnym elementem gminnej strategii na rzecz profilaktyki i zmniejszania zasięgu problemów alkoholowych jest podejmowanie działań „ochronnych” skierowanych do młodzieży. Działania te będą polegały w szczególności na zapobieganiu - poprzez edukowanie, uświadamianie, wskazywanie

alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową bez sięgania po środki uzależniające. Działania profilaktyczne będą miały na celu wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, tak aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi, jak również uczenie umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia. Zaplanowane działania, podobnie jak w latach poprzednich, uwzględniają realizację programów profilaktycznych, dotyczących różnych środków uzależniających oraz łączenie poszczególnych działań podejmowanych wobec tej populacji. Działania profilaktyczne kierowane będą do podstawowych środowisk – szkoły, rodziny oraz społeczności lokalnej i będą uwzględniały zajęcia uczące dzieci/młodzież różnych umiejętności społecznych, spotkania, podczas których rośnie wiara w siebie oraz sytuacje, w których młodzi ludzie mogą lepiej zrozumieć świat, swoich bliskich, mogą zapoznać się z wartościami, jakimi należy się w życiu kierować. Profilaktyką zostaną objęte dzieci i młodzież w różnym wieku i z różnych środowisk.

W ramach realizacji zadania podejmowane będą również kampanie informacyjno – edukacyjne mające na celu promowanie prawidłowych wzorców zachowań. Jednym z kluczowych problemów wymagających systematycznych działań jest kwestia ograniczenia dostępności napojów alkoholowych dla młodzieży, dlatego w Programie uwzględniono działania nastawione na zmianę postaw i zachowań sprzedawców alkoholu – promocja oraz utrwalanie wśród sprzedawców alkoholu zachowań polegających na systematycznym kontrolowaniu dokumentów potwierdzających wiek młodo wyglądającego klienta.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie oraz finansowanie programów profilaktycznych, socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Dofinansowanie wypoczynku oraz wyjazdów dzieci i młodzieży związanych z realizacją programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych.
3. Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz imprez związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i przemocy w rodzinie - konkursy, festyny, przedstawienia, zawody sportowe, happeningi, pikniki, zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych itp.
4. Współudział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.
5. Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się oraz metody interwencji profilaktycznej. Dofinansowanie autorskich programów z zakresu profilaktyki uzależnień.
6. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
7. Organizacja oraz dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych, podnoszących kompetencje wychowawcze i profilaktyczne oraz ułatwiających tworzenie programów wychowawczych szkoły.
8. Wdrażanie programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych – np. kluby dyskusyjne, gazetki, audycje radiowe. Wspieranie grup Młodzieżowych Liderów, którzy promują wśród swoich rówieśników zdrowy styl życia, wolny od nałogów.
9. Rozszerzenie programów zajęć psychoprofilaktycznych dla młodzieży o różne formy zajęć sportowych, stanowiących formę zagospodarowania czasu wolnego będących alternatywą do zażywania środków odurzających.
10. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie. Podejmowanie działań szkoleniowo - edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
11. Prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, narkotykowych oraz problemów związanych z przemocą w rodzinie, zasobów i efektów podejmowanych działań. Diagnoza środowiska szkolnego – diagnoza problemów oraz zapotrzebowania na usługi z zakresu profilaktyki uzależnień.
12. Prowadzenie działalności z zakresu problematyki alkoholowej dla kierowców zawodowych oraz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – kampanie edukacyjne związane z promowaniem

trzeźwości kierowców, dystrybucja materiałów edukacyjnych, wprowadzenie programów korekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości.

13. Wspieranie lekarzy pierwszego kontaktu oraz pracowników socjalnych w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji – przeprowadzenie szkoleń, zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych.

14. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstinencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych – prowadzenie warsztatów, konsultacje specjalistów, „szkoły rodziców” itp.

15. Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie.

16. Zakup literatury fachowej oraz czasopism przekazywanych organizacjom i instytucjom, prowadzącym działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Istotną rolę w realizacji zadań Programu odgrywają instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Ważnym zadaniem samorządu jest wspieranie finansowe i merytoryczne projektów, wynikających z potrzeb społeczności lokalnej i przyczyniających się do zmniejszenia dolegliwości związanych z uzależnieniami, realizowanych przez wymienione podmioty. Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, organizacji pozarządowych oraz związków wyznaniowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu, ofiarom przemocy oraz członkom ich rodzin. Dofinansowanie działalności Poradni Odwykowej.

2. Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia, współdziałanie w zakresie propagowania stylu życia bez uzależnień. Działania na rzecz integracji ze społeczeństwem osób wychodzących z uzależnień oraz ich rodzin – pomoc prawna oraz merytoryczna dla tych osób.

3. Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

4. Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych przeznaczonych na pakiety edukacyjno – informacyjne przekazywane szkołom, bibliotece, punktem konsultacyjnym, organizacjom pozarządowym oraz innym instytucjom zajmującym się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

5. Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Psychologii Zdrowia - Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej, placówkami oraz lekarzami Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz innymi instytucjami rządowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.

V. Działania na rzecz ograniczania dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.

Organy samorządu terytorialnego zgodnie z postanowieniami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia. W świetle powyższych uregulowań podjęte zostały akty prawa miejscowego określające liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży, a także określające usytuowanie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W przypadku wystąpienia uzasadnionych powodów obowiązujące akty prawa miejscowego zostaną poddane modyfikacji i zmianie.

VI. Wydzielenie środków finansowych przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 11¹ oraz art. 18² Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Uzyskane środki finansowe z wymienionych opłat zostają zabezpieczone w budżecie miasta i przeznaczone będą na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Tym samym finansowanie Gminnego Programu odbywać się będzie ze środków pochodzących z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące taką sprzedaż podmioty gospodarcze. Przewidywana w 2009 roku wysokość środków wynosi 550.000 złotych, w tym kwota przeznaczona na przeciwdziałanie narkomanii wynosi 40.000 zł. Preliminarz dochodów i wydatków przeznaczonych na realizację Programu znajduje się w załączniku.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Zgodnie z treścią Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. na organach administracji rządowej i jednostkach samorządu terytorialnego spoczywają zadania organizowania działań związanych z rozwiązywaniem problemów narkomanii. Zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii zostały ujęte w formie Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2008. Z merytorycznego punktu widzenia uzasadnionym jest tworzenie wspólnego programu dla obu problemów, tj. alkoholizmu i narkomanii, ponieważ poruszane problemy i wskazywane do realizacji zadania są zbieżne oraz skierowane do tych samych adresatów (Interpelacja Ministra Zdrowia z dnia 8 listopada 2005r. nr MZ-ZPP-60-158-53/MS/05). Przedmiotowo program opracowany jest zgodnie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010.

Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje:

1. działalność wychowawczą i zapobiegawczą,
2. leczenie, rehabilitację i readaptację osób uzależnionych,
3. nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
4. zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
5. nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii,
6. ograniczanie szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Cele programu.

Celem ogólnym programu jest zmniejszenie rozmiarów istniejących już problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii, podniesienie świadomości społeczności miasta oraz budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego. Realizacja założenia będzie prowadzona poprzez:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dotkniętych problemem narkomanii,
2. zapewnienie pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej dla rodzin dotkniętych problemem narkomanii,
3. koordynowanie i prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
4. wdrożenie profilaktyki rodzinnej skierowanej do rodziców (edukacja dorosłych),
5. wspomaganie działalności szkół, instytucji i stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Jednym z warunków powodzenia realizacji zadań określonych w niniejszym programie, a tym samym osiągnięcie zakładanych celów jest m.in. stworzenie wspólnego frontu działań przez samorząd, szkoły, Policję, inne instytucje rządowe oraz organizacje pozarządowe przy czynnym wsparciu społeczeństwa miasta Kłodzka.

Zadania do realizacji:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem narkomanii:

- prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób zagrożonych, uzależnionych od narkotyków i członków ich rodzin,
- rozwijanie i wdrażanie działań samopomocowych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin,
- readaptacja społeczna (pomoc socjalna dla osób kończących pozytywnie leczenie),
- minimalizacja szkód związanych z używaniem środków odurzających, tj. przeciwdziałanie zakażeniom HIV i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B i C,
- ożywienie działalności świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin, w których występuje problem narkomanii (stworzenie atrakcyjnych alternatyw, zaangażowanie dzieci i młodzież w działalność społeczną, sportową i artystyczną).

2. Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i socjoterapeutycznej dla rodzin dotkniętych problemem narkomanii poprzez udostępnianie informacji o możliwościach korzystania z profesjonalnej pomocy psychologicznej i prawnej (stworzenie systemu informacji dotyczącego rozwiązywania problemów uzależnień).

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej:

- organizowanie badań i sondaży w szkołach, pozwalające ocenić stan problemów związanych z uzależnieniami,
- propagowanie pro zdrowotnych wzorców zachowań poprzez lokalne kampanie edukacyjne,
- rozpowszechnianie i propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu narkomanii dla poszczególnych grup odbiorców,
- organizowanie szkoleń dla pedagogów, policji, wolontariuszy i innych podmiotów realizujących Program Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Wspieranie systemu interwencyjnego instytucji i osób fizycznych służącego rozwiązywaniu problemów narkotykowych - ściśle współdziałanie instytucji i organizacji społecznych (szkoły, Komenda Powiatowa Policji, OPS, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, PCPR i in.).

5. Wdrożenie profilaktyki rodzinnej skierowanej do rodziców (edukacja dorosłych):

- organizowanie spotkań informacyjno – edukacyjnych z rodzicami dotyczących problematyki narkomanii,
- spotkania przedstawicieli policji z rodzicami nt. problematyki narkotykowej, przekazywanie materiałów edukacyjnych.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Nadzór nad realizacją zleconych zadań oraz ich formalne i finansowe rozliczanie prowadzi Koordynator ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

2. Podmioty chcące realizować zadania w ramach Programu zobowiązane są do złożenia oferty zawierającej merytoryczny opis projektu, kosztorys oraz podstawowe dane nt. oferenta. Po zakończeniu realizacji zadania podmioty zobowiązane są do przedstawienia sprawozdań oraz przeprowadzenia ewaluacji rezultatów swojej działalności.

3. W zakresie realizacji Programu możliwe jest organizowanie badań, sondaży, opinii, diagnoz i ekspertyz w celu oceny aktualnego stanu problemów alkoholowych, posiadanych zasobów i efektów podejmowanych działań

4. Rada Miasta otrzymuje sprawozdania częściowe oraz roczne z wykonania Programu.

**PROJEKT PLANU DOCHODÓW I WYDATKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWNIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2009 ROK**

Dział	Rozdział	§	WYSZCZEGÓLNIENIE	Plan dochodów na 2009	Plan wydatków na 2009
1	2	3	4	5	6
756			DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OSÓB FIZYCZNYCH	550 000	
	75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jst. na podstawie ustaw	550 000	
		0480	wpływy z opłat (koncesji) za zezwolenie na sprzedaż alkoholu	550 000	
851			OCHRONA ZDROWIA	550 000	550 000
	85153		ZWALCZANIE NARKOMANII		40 000
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne		800
		4120	Składki na Fundusz Pracy		200
		4170	Wynagrodzenie bezosobowe		10 000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		4 000
		4300	Zakup usług pozostałych		20 000
		4700	Szkolenia		5 000
	85154		PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI		510 000
		2800	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych		20 000
		2810	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji przez fundacje		20 000
		2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji przez stowarzyszenia		110 000
		2830	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych		10 000
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne		2 800
		4120	Składki na Fundusz Pracy		200
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe		55 000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		5 000
		4260	Zakup energii		3 000
		4300	Zakup usług pozostałych		280 000
		4370	Zakup usług telefonicznych		1 000
		4410	Podróże służbowe krajowe		2 000
		4700	Szkolenia		1 000
		6050	Wydatki inwestycyjne jst. (monitoring/plac zabaw)		0
			OGÓLEM WYDATKI POCHODZĄCE Z OPŁAT ZA ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU	550 000	550 000